

Hormonski poremećaji

Kraniofaringeom

Vodič za pacijente

Lak nivo čitljivosti

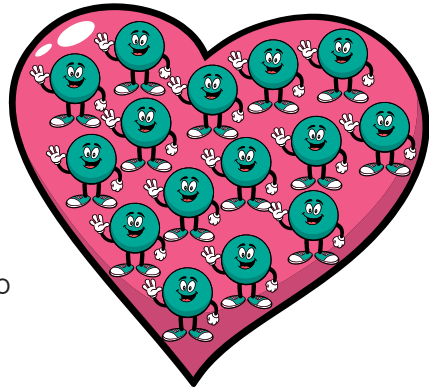
Zdravo!

Danas ćemo ti ispričati nešto o **kraniofaringeomu**. Možda ti zvuči pomalo **teško**, ali ne brini! Objasnićemo šta to znači, zašto se javlja i kako ga lekari leče.

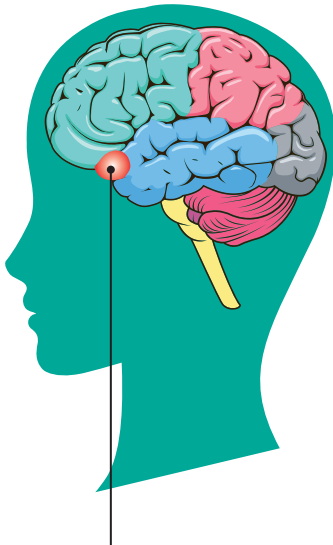
Hajde prvo da malo porazgovaramo o tvom telu...

U tvom telu nalaze se milioni „kockica“, koje zovemo ćelije. Baš kao prave kockice i ćelije se udružuju i rade zajedno ka zajedničkom cilju.

Cilj je da zajedno porastu i formiraju mišiće i organe, kao na primer srce.

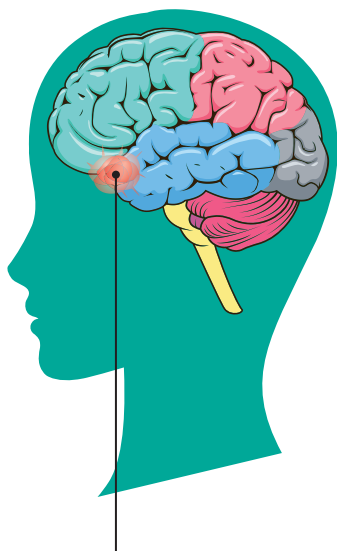
Šta je kraniofaringeom?

Kraniofaringeom

Ponekad se ćelije ponašaju neobično. One se međusobno skupe i stvore kvržicu koji **nema** funkciju. Ta kvržica se zove tumor. Kraniofaringeom je tumor koji se razvija u mozgu. On je dobroćudan, pa se ne širi na druge delove tela kao karcinom. Lekari još uvek ne znaju tačno zašto se to dešava, ali znaju da može biti nezgodan za lečenje.

Zašto je kraniofaringeom nezgodan?

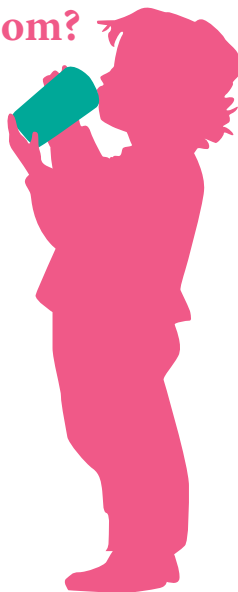
Kraniofaringeom

Mozak je jedan od najvažnijih organa u tvom telu i ima mnogo osetljivih delova. Kraniofaringeom je nezgodan zato što, kako raste oko mozga, počinje da pritiska te osetljive delove. Taj pritisak može povrediti mozak i učiniti da se osećaš loše na različite načine.

Kako se ispoljava kraniofaringeom?

Kraniofaringeom može uticati na tvoje zdravlje jer pritiska osetljive delove mozga. Zbog toga možeš osetiti:

- **Glavobolje:** Možeš osećati bolove u glavi.
- **Vid:** Tvoj vid možda neće biti dobar kao pre.
- **Rast:** Možda ćeš biti niži od svojih drugara.
- **Žeđ:** Moguće je da ćeš osećati jaku žeđ i često imati potrebu da ideš u toalet.

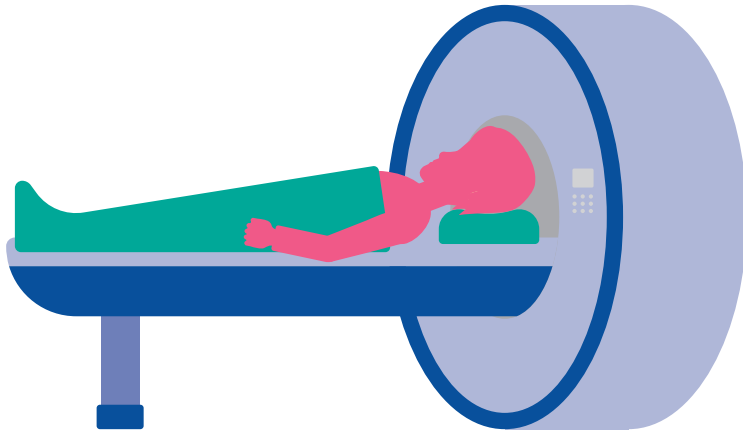

Kako lekari otkrivaju kraniofaringeom?

Lekari koriste posebne kamere da vide unutar tvog mozga i provere da li ima tumora:

- **Skeniranje mozga:** Ovo je poseban pregled koji daje jasniju sliku mozga od običnog rendgenskog snimka.

Pored toga, lekari će ti uzeti i malo krvi za jednostavnu analizu.

Kako se kraniofaringeom leči?

S obzirom da kraniofaringeom može da ošteti mozak, on se mora ukloniti. Najčešće se leči operacijom koja se zove **kraniotomija**. Posle operacije, možda ćeš morati da budeš u bolnici neko vreme. Tokom tog perioda, doktori će te obilaziti i pobrinuti se da se osećaš dobro.

Šta se dešava nakon operacije kraniofaringeoma?

Nakon lečenja, biće potrebno da još nekoliko puta dođeš u bolnicu na kontrole zato što se kraniofaringeom ponekad može ponovo pojaviti ili zato što mali delovi tumora mogu još uvek ostati u mozgu.

Ako lekari primete da se kraniofaringeom ponovo razvija, možda će ti preporučiti radioterapiju.

To znači da se posebni zraci (**rendgenski zraci**) koriste da unište nove ćelije tumora.

To nije operacija. Na terapiju ćeš dolaziti više puta u bolnicu, ali svaka poseta će biti kratka.

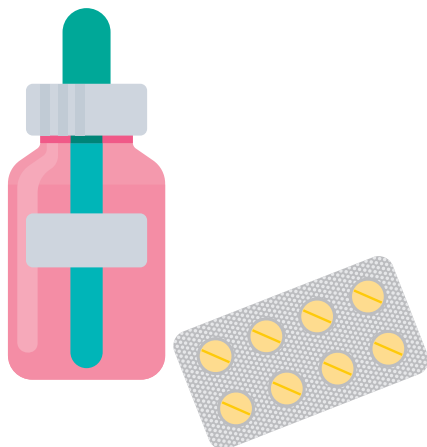
Koji se lekovi koriste posle lečenja kraniofaringeoma?

Mozak je kao „šef“ koji daje naređenja drugim organima da obavljaju svoje zadatke. Jedan od tih zadataka je održavanje ravnoteže vode u tvom telu. Mozak to radi tako što stvara i šalje „hormone koji brinu o vodi“ drugim organima, koji im pomažu da znaju koliko vode treba da zadrže ili izbace.

Ovi hormoni govore organima kada treba da zadrže vodu, a kada da je izbace iz tela tako što ideš u toalet. Ako se mozak ošteti, više se ne stvaraju niti se šalju ti hormoni, pa telo ne može da održava ravnotežu vode.

Ovakvo stanje se zove dijabetes insipidus ili „**vodeni dijabetes**“.

Da bi se to popravilo, potrebno je da uzimaš lek koji se zove **dezmopresin (DDAVP)**. Taj lek sadrži hormone koji zamenjuju one koje tvoj mozak više ne može da stvara i pomažu telu da ponovo uspostavi ravnotežu vode.

Koji se još lekovi mogu koristiti?

Tvoj mozak možda više ne proizvodi jednu vrstu hormona koja se zove **hormon rasta**. Zbog toga će ti možda biti potreban lek koji pomaže tvom telu da raste. Ponekad mozak može prestati da stvara i druge hormone koji su važni za stvaranje hormona u drugim žlezdama u telu, na primer hormona **štitaste žlezde** ili **polnih hormona**.

Kako ćeš se osećati posle kraniofaringeoma?

- Možda ćeš osećati veću glad nego ranije ili ćeš biti veoma pospan.
- Možda ćeš drugačije reagovati na toplotu i hladnoću u odnosu na druge.
- Možda ćeš zaboravljati ponešto što si upravo naučio.

Ako primetiš jedan ili više ovih znakova, ne treba da se plašiš. Ovo su česte posledice kraniofaringeoma. Samo reci svojim roditeljima ili lekaru kako se osećaš.

Čestitamo!

Sada znaš šta je kraniofaringeom, zašto nastaje i kako se leči. Ako postoji nešto u ovoj brošuri što ti nije bilo potpuno jasno, ne ustručavaj se da pitaš svog lekara ili neku od ljubaznih osoba u bolnici. Oni će ti rado objasniti sve što te zanima i odgovoriti na sva tvoja pitanja.

Kraniofaringeom

(Revised November 2019)

Ova brošura je deo serije **Hormonski poremećaji**.

Takođe su dostupne sledeće brošure:

Nedostatak hormona rasta

Pubertet i dete sa nedostatkom hormona rasta

Prevrmeni pubertet

Hitne informacije za decu sa nedostatkom kortizola i hormona rasta i onu koja doživljavaju ponavljane hipoglikemije

Kongenitalna adrenalna hiperplazija

Nedostatak hormona rasta kod mladih odraslih

Konstucionalno (porodično) usporen rast sa kasnim pubertetom

Nedostatak više hormona hipofize

Intrauterini zastoj u rastu ili Dete rođeno malo za gestacijsko doba

Hipertiroidizam

Hipotiroidizam

Dijabetes tipa 2 i gojaznost

Razvoj ovih brošura je finansiran (kao doprinos medicini) od strane kompanije Merck. Zasnovane su na originalnoj seriji brošura koje su osmislile britanska Fondacija za rast dece i BSPEED, kao i prethodnim adaptacijama za lake i prosečne nivoe čitljivosti od strane udruženja ESPE.

Ovaj letak je preveo dr Dimitrije Cvetković, pregledala ga je dr Slađana Todorović, a odobren je od strane Udruženja za pedijatrijsku endokrinologiju Srbije (Serbian Paediatric Endocrine Society - SPES).

MERCK

